

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လုပ်သားရွှေ့ပြောင်းမှု အကြောင်းအရင်းများ

သူရိန်လွင်^၁၊ နှင်းဝတ်ရည်^၂

စာတမ်းအကျဉ်း

အာဆီယံနိုင်ငံများထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဆင်းရဲသောလူဦးရေ အများဆုံးရှိသည့်နိုင်ငံဖြစ်ကာ အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခလစာကို ဒေသတွင်းနိုင်ငံ များအနက် အနည်းဆုံးသတ်မှတ်ထားသော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ၂၀၁၃ခုနှစ်မှ စ၍ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်(GDP)တွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှ ပါဝင်မှုမှာ နှစ်စဉ် ၁.၅% နီးပါးဖြင့် ကျဆင်းလာပြီး ယင်းကို အဓိက မှီခိုအားထားနေရသော တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးမှာ ယိမ်းယိုင်လာနေသည်။ ထိုကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ မတည်မငြိမ်ဖြစ်မှုနှင့် ပြည်တွင်းအလုပ်အကိုင် ရှားပါးလာမှုတို့ကြောင့် အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေ (အသက် ၁၅နှစ်မှ ၆၀အတွင်း) အများဆုံးရှိပြီး၊ အလယ်တန်းပညာ အထိသာ အများစု ပြီးဆုံးထားကြသည့် ကျွမ်းကျင်မှုမရှိသော မြန်မာနိုင်ငံသား လူငယ်အများစုသည် အာဆီယံနိုင်ငံများဖြစ်ကြသည့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ အများဆုံး ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြကာ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ စင်ကာပူနိုင်ငံနှင့် အိမ်နီးချင်း တရုတ်နိုင်ငံများသို့ အသီးသီး ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအဖြစ် လုပ်ကိုင်လာကြသည်။

ထိုသို့သော အကြောင်းများကြောင့် ပြည်ပသို့ ထွက်ခွာလာသူ များလာပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းအလုပ်လက်မဲ့နှုန်းမှာ ၂၀၁၇တွင် ၀.၈%ဖြင့် အာဆီယံတွင် ဒုတိယအနည်းဆုံး ဖြစ်လာသည်။

^၁ သူရိန်လွင်သည် အင်လျားဘောဂဗေဒသုတေသနအဖွဲ့၏ အကြီးတန်း သုတေသီ (အချိန်ပိုင်း) တစ်ယောက်ဖြစ်ပါသည်။ အီးမေးလ်မှာ thureinlwin.ie.mm@gmail.com ဖြစ်သည်။
^၂ နှင်းဝတ်ရည်သည် အင်လျားဘောဂဗေဒသုတေသနအဖွဲ့၏ လက်ထောက် သုတေသီတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ အီးမေးလ်မှာ hninwittye.30.12@gmail.com ဖြစ်သည်။
မိမိတို့အနေဖြင့် ယခု စာတမ်းကို ကောင်းမွန်စွာ လေ့လာဆန်းစစ်နိုင်ရန် အချက်အလက်များ အသုံးပြုခွင့်ပေးပါသော Karuna Mission Social Solidarity (KMSS Myanmar) အဖွဲ့ကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း နည်းခြင်းကြောင့် ကောင်းမွန်သည်ဟု ထင်ရသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ပြည်တွင်း၌ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးသောကြောင့် ပြည်ပသို့ သွားရောက်၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားအဖြစ် သွားရောက်လုပ်ကင်သူ တိုးပွားလာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်တွင်း၌ လုပ်သားရှားပါးလာပြီး အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် အစိုးရတွင် ကောင်းမွန်သော အလုပ်လက်မဲ့အာမခံစနစ်၊ အကျိုးခံစားမှုစနစ် မရှိသည့်အပြင် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များကို အတိအကျ သိရှိနိုင်ရန် စီမံထားသော စနစ်လည်း မရှိပေ။ လက်ရှိတွင် လူငယ်များဖြစ်သော အဆိုပါ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် နောင် နှစ် ၃၀ခန့်အကြာ ယင်းတို့ မချမ်းသာမီ အိုမင်းလာမည်ဖြစ်ပြီး ခေတ်ပြောင်းလာသည်နှင့်အမျှ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကလေးမွေးဖွားနှုန်း ကျဆင်းလာမည်ဖြစ်သည်။ ကလေးမွေးဖွားမှုနှုန်း ကျဆင်းလာခြင်းနှင့် အမျှ အဆိုပါ လူငယ်ထုကြီး အသက်ကြီးလာသောအခါ ၎င်းတို့ကိုပြန်လည် စောင့်ရှောက်မည့် မိသားစုဝင် နည်းပါးလာသောအခါ ကြီးမားသော လူမှုရေးမညီမျှမှု ပြဿနာများသည် နိုင်ငံအပေါ် ဝန်ပိကာ အနုတ်လက္ခဏာသဘောဖြင့် သက်ရောက်လာမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံအတွက် “လူဦးရေ ဆုလာဘ်”အဖြစ် ရရှိထားသော လူငယ်အများစု တိုင်းပြည်အတွင်း၌ ရှိနေချိန်တွင် အလုပ်အကိုင်များစွာကို ဖန်တီးပေးနိုင်ရန် လွန်စွာ လိုအပ်လျက် ရှိနေပါသည်။ သို့မဟုတ်ပါက တိုင်းပြည်သည် လူဦးရေ ဆုလာဘ်အစား လူဦးရေကျိန်စာသာ သင့်နေပေတော့မည်။

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းကို အပိုင်း ၅ပိုင်းခွဲခြား၍ ဖော်ပြမည်ဖြစ်သည်။ အပိုင်း(၁)တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားအခြေအနေ၊ အပိုင်း (၂)တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်မှုအခြေအနေ၊ အပိုင်း (၃)တွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် အလုပ်လက်မဲ့ဆက်စပ်မှု၊ အပိုင်း(၄)တွင်

စစ်တမ်း၏ ရလဒ် ဆန်းစစ်မှု အဖြေများ၊ အပိုင်း(၅)တွင် မူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များပါဝင်ပါသည်။

စစ်တမ်းနှင့် စာတမ်း၏ အကန့်အသတ်များ

ဤစစ်တမ်းကို ကောက်ယူရာတွင် ဖြေဆိုသူများသည် အသက် (၁၅)နှစ် အထက်ရှိသော၊ အနည်းဆုံး နိုင်ငံခြားသို့ တစ်ကြိမ် သွားရောက် လုပ်ကိုင်ဖူးသူ ဖြစ်ရမည်။ ထို့အပြင် စစ်တမ်းကောက်ယူရာ တွင် ကျား၊မ အချိုးကို မျှတမှုရှိအောင် ကောက်ယူခဲ့ပြီး ပြည်ပသို့ တရားဝင် သွား ရောက်ခဲ့သူများနှင့် တရားမဝင်လမ်းကြောင်းများမှ သွားရောက်ခဲ့သူ နှစ်မျိုးစလုံးကို ကောက်ယူခဲ့သည်။ ဤစစ်တမ်းတွင် ကောက်ယူထားသော အချက်အလက်များမှာ နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရာတွင် လုပ်ကိုင်ရသော အလုပ်အကိုင်အမျိုးအစားများကို ခွဲခြား၍ ကောက်ခံခဲ့ ခြင်းမရှိပါ။

ဤစာတမ်းတွင် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းနှင့် ပြည်ပသို့ရွှေ့ပြောင်း သွားလာသော လူဦးရေ အရေအတွက်ကို နှစ်စဉ်အချက်အလက်(Time Series Data)မရရှိသောကြောင့် ၎င်းကိန်းရှင်နှစ်ခု၏ ဆက်စပ်မှုကို အထောက်အထားအခြေခံသည့် လက်တွေ့အသုံးချနိုင်သော ဆန်းစစ်မှု (Empirical Analysis)မပြုလုပ်နိုင်ပေ။ အလုပ်ပြောင်းမှုများ (Labour Movement)နှင့် တရားမဝင် (Informal Sector) (ကျပ်စား)ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နေသည့် လုပ်သားများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အကြောင်းအရာများ မပါဝင်ပေ။ ထို့အပြင် မူဝါဒများအကြောင်း အသေးစိတ် လေ့လာချက် များမပါဝင်ပေ။

ရှေ့ပြေးနမူနာစစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သော နည်းစနစ်

ဤစစ်တမ်းကို Purposive Samplingကို အသုံးပြု၍ KMSS ၏ရှေ့ပြေးနမူနာစစ်တမ်း (Pilot Survey)အဖြစ် ကောက်ယူထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုရှေ့ပြေးနမူနာစစ်တမ်းတွင် ပါဝင်သော တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များကို ရွေးချယ်ရာတွင် Purposive Sampling နည်းလမ်းအား

အသုံးပြု၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု အများဆုံး ဖြစ်နိုင် ခြေရှိသည်။ နေရာများကို ရွေးချယ်ကောက်ယူထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကောက်ယူထားသော တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်(၆)ခုမှာ လပွတ္တာ (ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး)၊ မင်းတပ်(ချင်းပြည်နယ်)၊ သံတောင်ကြီး (ကရင်ပြည်နယ်)၊ ဟိုပန်း(ရှမ်းပြည်နယ်)၊ ဖယ်ခုံ(ရှမ်းပြည်နယ်)၊ မြိတ် (တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး)၊ သထုံ(မွန်ပြည်နယ်)တို့တွင် ပြည်နယ်(သို့) တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုချင်းစီတွင် ဖြေဆိုသူ (၆၀)ခန့်ကို ကောက်ယူခဲ့ ပါသည်။ အချို့သော ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးများ၌ ဖြေဆိုသူ (၆၀) ထက်ပို၍ကောက်ယူခဲ့ပြီး ရှေ့ပြေးနမူနာစစ်တမ်း၏ လိုအပ်ချက်အရ သတ်မှတ်ထားသော လူဦးရေရရှိရန်အတွက် Snow Ball Sampling ကိုလည်း အသုံးပြု၍ ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ စုစုပေါင်း နမူနာကောက်ယူ ခဲ့သော လူဦးရေမှာ ၄၃၀ဦး ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း (၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အခြေအနေ?

မြန်မာနိုင်ငံမှ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် ၂၀၁၄ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်း အချက်အလက်များအရ နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက် လုပ်ကိုင်သူများမှာ စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စုဝင် ၂သန်းခန့် ရှိသည်ကို တွေ့ ရသည်။ ထိုကဲ့သို့ နိုင်ငံခြားသို့ ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်သူများ၏ အိမ်ထောင် စုဝင်များတွင် ၆၀%ခနီး ပါးမှာ ၂၀နှစ်မှ ၃၄နှစ်အရွယ်များ ဖြစ်ကြသည်။^၄

^၄ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ အခြေအနေကို လေ့လာသိရှိနိုင်ရန် ဂရုဏာ မြန်မာ (KMSS) နှင့်အင်းလျားဘောဂဗေဒတို့ ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ပူးပေါင်းသုတေသနပြု လုပ်ခဲ့သည် (Understanding the obstacles to promoting safe migration in Myanmar, Report, March 2019) အချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ ရေးသားပါသည်။ ပိုမိုလေ့လာသိရှိနိုင်ရန် <https://www.kmsscaritasmyanmar.org/index.php?id=47> တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

၄ ထို့ကြောင့် ထိုသူများ၏ အိမ်ထောင်ဖက်ရွေးချယ်မှုသည် နိုင်ငံအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လူငယ်အများစုသည် နိုင်ငံခြားသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိမိအိမ်ထောင်ဖက်ကို နိုင်ငံခြားရှိ

၂၀၁၄ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြည်ပသို့ သွားရောက် လုပ်ကိုင်သူများထဲတွင် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုဝင်မှာ ၇၀.၂%ဖြင့် အများဆုံးရှိနေပြီး မလေးရှားသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၅%ဖြင့် ဒုတိယအများဆုံးရှိသည်။ ၎င်းတို့နောက်တွင် တရုတ်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်သူ ၄.၆%၊ စင်ကာပူနိုင်ငံသို့ သွားရောက်သူ ၃.၉% စသဖြင့် အစဉ်လိုက် အတိုင်းရှိ နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် အလုပ်လက်မဲ့ ပေါများနေမှုကို ရင်ဆိုင်နေရသည့် နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရလက်ထက်တွင် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ တည်ထောင်ကာ အလုပ်လက်မဲ့ ပေါများနေမှုကို ၎င်း၏အစိုးရသက်တမ်းအတွင်း အတိုင်းအတာ တစ်ခု အထိ လျှော့ချနိုင်ခဲ့သည်(ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ ၂၀၁၆)။ ထို့နောက် ၂၀၁၄ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းကို ယူအန်အက်ဖ်ပီအေ (UNFPA)၏ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၈.၈သန်း နီးပါးရှိ အကူအညီဖြင့် အကုန်အကျခံကာ ကောက်ယူခဲ့သည်။ အဆိုပါ သန်းခေါင်စာရင်းအချက်အလက်သစ်များအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေ ပိရမစ်^၁တွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အသက်အရွယ်အုပ်စု (အသက် ၁၅နှစ် မှ ၆၄နှစ်အတွင်း) လူဦးရေမှာ (၁၄၃၉၅၆၉)ဦးအထိ တဖြည်းဖြည်း တိုးမြှင့်လာပြီး အဆိုပါပုံစံသည် အရှိန်ရလာသော လူဦးရေပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာဖြစ်ကာ မှီခိုသူအချိုး ကျဆင်းလာခြင်း (ငယ်ရွယ်သူများမှ အသက်ကြီးသူများသို့ ထောက်ပံ့ခြင်း)ကြောင့်

ဒေသမတူသော မြန်မာနိုင်ငံသားများနှင့် ရနိုင်ခြေများသည်။ အကယ်၍ နိုင်ငံခြားတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သည့်အချိန် အိမ်ထောင်ကျပါက ဖြစ်နိုင်သည်မှာ ပြည်ပတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်နေသော လူငယ်အများစုသည် ပြည်တွင်းတွင် လုပ်ခကောင်းစွာမရ၊ အလုပ်ရှားပါးသည့်အတွက် နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ အများစုဖြစ်သောကြောင့် ပညာကောင်းစွာမတတ်သော ဆင်းရဲသူအချင်းချင်းသာ အိမ်ထောင်ကျနိုင်ချေများပြီး အိမ်ထောင်ကွဲမှုများလည်း မြင့်တက်လာနိုင်သည်။ (Boertien & Harkonen, 2014)

^၁ နောက်ဆက်တွဲ ပုံ(၁)တွင် ကြည့်ရန်။

“လူဦးရေ ဆုလာဘ်” ရရှိနေသည်။ (Population, May, 2015)။ ဆိုလိုရင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေမှာ အများဆုံး ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရပြီး အဆိုပါ လူဦးရေမှာ လက်ရှိကာလတွင် ယင်းတို့၏ မိဘများကဲ့သို့သော သက်ကြီး ရွယ်အိုများကို စောင့်ရှောက်ရသည့် အရေအတွက် နည်းသောကြောင့် ဝန်နှင့်အား မျှခြေရှိသည့် သဘောဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေတွင် လူငယ်များအတွက် အလုပ် အကိုင်များ ဖန်တီးပေးနိုင်မှုမှာ လွန်စွာ အရေးတကြီး လိုအပ်နေ မည်ဖြစ်သည်။ ထိုအလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေကို အစိုးရမှသော် လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှသော်လည်းကောင်း အလုပ်မပေး နိုင်ပါက အဆိုပါ လူငယ်များသည် နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက်ကာ အလုပ် ရှာကြမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလယ်တန်းကျောင်းထွက်နှုန်းမှာ အမြင့်ဆုံးဖြစ်သဖြင့် ၎င်းလူ ငယ်အများစုမှာ လုပ်သားကို အမှီအခို ပြု၍(Labor Intensive) လုပ်ကိုင်မည့် ကျွမ်းကျင်မှု မရှိသော ကော်လံ ပြာ(Blue Collar) လုပ်သားများ ဖြစ်နေမည်မှာ မလွဲပေ။⁶(CSO, June 2018)

နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားအဖွဲ့ချုပ်၏ ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန် ချက်အရ ပြည်ပတွင် နေထိုင်သော မြန်မာလူမျိုးများကို အောက်ပါ အတိုင်း တွေ့ရသည်။ (ILO, 2015) အောက်ပါဇယား(၁)အရ မြန်မာ နိုင်ငံသားများသည် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ သွားရောက်မှု အများဆုံးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသား လေးဦးတွင် တစ်ဦးသည် ၎င်းတို့ဘဝတစ်လျှောက် ပြည်ပသို့ ထွက်ခွာ၍ အလုပ်လုပ်ကိုင်ဖူးသူများ ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံပြင်ပတွင် နေထိုင်သူလူဦးရေမှာ ၂.၈သန်းရှိသည့်အတွက် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ အနက် အများဆုံးဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာသို့ ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ကြသူ

⁶ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျောင်းသားများ၏ အလယ်တန်း ကျောင်းထွက်နှုန်းများခြင်း ပြဿနာမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် အလယ်တန်းကျောင်းများ နည်းပါးခြင်း၊ အလယ်တန်းပြ ဆရာ/မများ မလုံလောက်ခြင်းတို့ကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ပုံများကို နောက်ဆက်တွဲ ပုံ (၂၊ ၃၊ ၄)တွင် ကြည့်နိုင်သည်။

များ အားလုံးနှင့် ပြည်တွင်း ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြသူများ၏ အများစုမှာ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်များ ရရှိရန် ရည်ရွယ်ကာ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ (CUNNINGHAM, et al., 2018)

ဇယား(၁) နိုင်ငံအလိုက် ပြည်ပတွင် သွားရောက်လုပ်ကိုင်သော မြန်မာနိုင်ငံသား အရေအတွက် (Myanmar international migrants by destination)

Destination	Number	% of all migrants	Male	%	Female	%
All countries	2,021,910	100	1,233,168	61	788,742	39
Thailand	1,418,472	70.2	812,798	57.3	605,674	42.7
Malaysia	303,996	15	245,772	80.8	58,224	19.2
China	92,263	4.6	53,126	57.6	39,137	42.4
Singapore	79,659	3.9	39,078	49	40,581	51
Other	49,774	2.4	31,108	62.4	18,671	37.6
USA	37,577	1.9	21,937	58.3	15,640	41.7
India	17,975	0.9	10,917	60.7	7,058	39.3
Korea	14,592	0.7	14,118	96.7	474	3.3
Japan	7,597	0.4	4,314	56	3,283	44

Source: ILO, GMS TRIANGLE Project Information Note, September 2015

နောက်ထပ် လေ့လာချက်စစ်တမ်းများအရ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အလုပ်လုပ်နေကြသော မြန်မာနိုင်ငံသားများကို သုတေသနပြုလုပ်ခဲ့ရာ ၃၆.၈%မှာ အထည်ချုပ်နှင့် ပလပ်စတစ်စက်ရုံတွင် အလုပ်လုပ်ကြသည်။ ၂၂.၅%မှာ ပင်လယ်စာထုတ်လုပ်မှုတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး ၁၀%မှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်သည်။ အခြား ၂၀%ကျော်တွင် ပါဝင်သော အလုပ်များမှာ အိမ်အကူ၊ ကလေးထိန်း၊ ရုံးစာရေးနှင့် သက်ကြီးရွယ်အို စောင့်ရှောက်မှုတို့ဖြစ်သည်။ အဆိုပါစာတမ်းတွင် ၆၅.၂%က မြန်မာ နိုင်ငံသို့ပြန်ရန် အစီအစဉ်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံသို့ပြန်ရန် အစီအစဉ်မရှိသူ ၃၄.၈%ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ပြန်ရန် အစီအစဉ်ရှိသည့် ရာခိုင်နှုန်းထဲမှ ၁၀.၃% မှာ လာမည့်နှစ်အတွင်း သေချာပေါက်ပြန်ရန် အစီအစဉ်ရှိပြီး၊ ၁နှစ်မှ ၃ နှစ်အတွင်းပြန်ရန် အစီအစဉ်ရှိသူ ၃၈.၇% ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော်

ထိုသို့ပြန်လာချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေနိုင်မသာ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ ပြန်လာနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ပြထား သည်။(CHANTAVANICH & VUNGSIRIPHISAL, 2012)

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ဖြစ်စေရန် အဓိက တွန်းအားပေးမှု ဖြစ်စေနိုင်သော အချက်များ

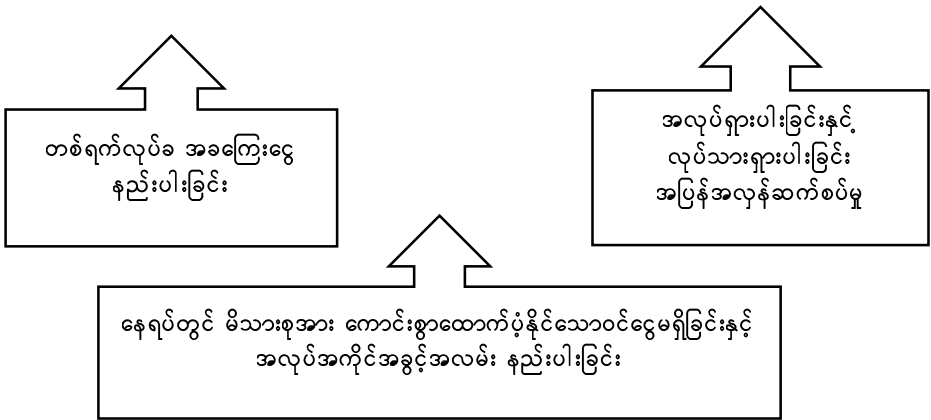
ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်သမား အင်အားတွင် ပါဝင်သော အလုပ်သမား (၃)ဦးတွင် (၂)ဦးမှာ များစွာ ကျွမ်းကျင်မှု မလိုအပ်သော လုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပညာရေးစနစ်ဖြစ်သော ပညာတစ်နှစ် ပိုသင် ခြင်းအား အလုပ်ရှင်က မည်သို့တန်ဖိုးဖြတ်သည်ကို တိုင်းတာခြင်း ဖြစ်သော ပညာရေးမှ ရရှိသည့် အကျိုးကျေးဇူးသည် ဒေသတွင်း ပျမ်းမျှ ၏ ထက်ဝက်သာ ရှိပြီး ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် လာအိုအပါအဝင် နှိုင်းယှဉ် နိုင်ငံများထက် နိမ့်ပါးနေသည်။ (CUNNINGHAM, et al., 2018) ထို့အပြင် ပြည်ပသို့သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် အတွက်လည်း ပြည်တွင်း၌ တွန်းအားများ ရှိနေသည်။

ပထမအချက်မှာ ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် အသစ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တစ်ရက်လျှင် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ (၄၈၀၀)ကျပ်ဖြစ် ပြီး^၇ ထိုအချိန်၌ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ တစ်ရက်လျှင် အနည်းဆုံး အခကြေးငွေမှာ (၁၅,၀၀၀)ကျပ်၊ မလေးရှားတွင် ၁၂,၀၀၀ကျပ်၊ လာအိုနိုင်ငံတွင် (၆၃၀၀)ကျပ်စသဖြင့် အသီးသီးရှိကြပြီး မြန်မာ နိုင်ငံမှာမူ အနည်းဆုံး အခကြေးငွေ သတ်မှတ်ရာတွင် အာဆီယံ နိုင်ငံများထဲ၌ အနည်းဆုံးသတ်မှတ်ထားသော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ (Rastogi, 2018) မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အခြေအနေချင်း အလှမ်းမကွာသည့် နိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အမှန်တကယ်အလုပ်လုပ်ကိုင်မှုနှုန်း မြင့်မား သည်ဟု ပြောနိုင်သော်လည်း၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အလုပ်အကိုင်များ၏

⁷<https://myanmarcesd.org/2018/03/09/stakeholders-reach-consensus-on-new-minimum-wage-law/>

အရည်အသွေးသည် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို သော်လည်းကောင်း၊ အလုပ်သမားများ၏ ဘဝတိုးတက်မြင့်မားရေးကိုသော်လည်းကောင်း အာမခံချက်ပေးနိုင်သည့် အနေအထား၌ မရှိသေးပေ။ အလုပ်သမားအများစုမှာ အနည်းဆုံး အခကြေးငွေ သတ်မှတ်ချက်နီးပါးသာ ဝင်ငွေ ရရှိနေပြီး ကျွမ်းကျင်မှု ပိုမြင့်သည့် အလုပ်အကိုင်များတွင်မူ အာမခံကြေး အနည်းငယ်ကိုသာ ရရှိသည်။ (CUNNINGHAM, et al., 2018)

ပုံ(၁) မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားအဖြစ် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရန် အဓိက တွန်းအားပေးမှု ဖြစ်စေနိုင်သော အချက်များ

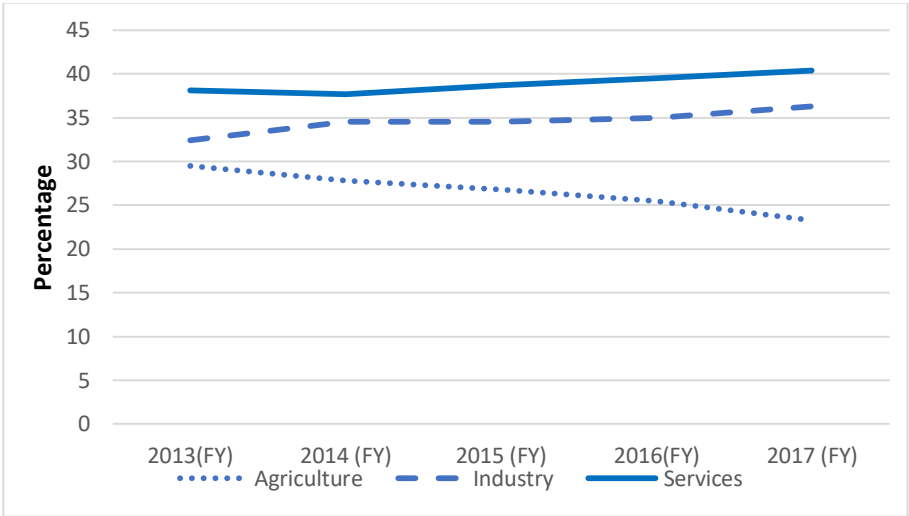
ရင်းမြစ်။ သူရိန်လွင် (၂၀၁၉)

ဒုတိယအချက်မှာ အလုပ်ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်သားရှားပါးခြင်း အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်း၌ အလုပ်ရှားပါးသောကြောင့်လုပ်သားများသည် ပြည်ပသို့ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ကြသောကြောင့် ပြည်တွင်း၌ လုပ်သားရှားပါးမှု ဖြစ်လာသည်။ ထို့အပြင် အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှု အနေဖြင့် လုပ်သားရှားပါးမှုကြောင့် နေရပ်ရှိ အလုပ်များရပ်ဆိုင်းကုန်ပြီး၊ အလုပ်နှင့် ဆက်စပ်သောလုပ်သားများကို အလုပ်မပေးနိုင်သောကြောင့် အလုပ်ရှားပါးမှုများဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထို့အလုပ်ရှားပါးမှုက လုပ်သားများ ရွှေ့ပြောင်းမှုကို ဖြစ်စေပြီး နေရပ်တွင်

လုပ်သားရှားပါးမှု ပြန်လည်ဖြစ်ပေါ်စေပြန်သည်။ ယနေ့ခေတ် ကျေးလက် နေ လူတန်းစားများသည် မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးသီးနှံလုပ်ငန်းများကို လုပ် ကိုင်လျက် ရှိနေကြသော်လည်း ၎င်းတို့အလုပ်ကို ဆက်ခံမည့် သားမြေး များသည် နည်းပညာခေတ်ကို သိရှိကျွမ်းဝင်နေကြပြီး ထိုလူငယ်ထု အတွက် လယ်ယာမြေတွင် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်းမှာ ဆွဲဆောင်မှုမရှိသော အလုပ်ဖြစ်လာသည်။ ထိုကဲ့သို့ တောင်ယာလယ်လုပ်သူ တောင်သူ မျိုးဆက်များရှားပါးလာခြင်းသည် နေရပ်တွင် လုပ်အားခဈေးနှုန်း မြင့်တက်လာစေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်း ကောင်းမွန်လာခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးကဏ္ဍ ပိုမိုကျယ်ပြန့် လာသော်လည်း (၂၄)သန်းသော လုပ်သားထုအတွက်မူ အကျိုး သက်ရောက်မှု အနည်းငယ်သာလျှင် ရှိသည်။ (CUNNING -HAM, et al., 2018)

တတိယအချက်မှာနေရပ်တွင် မိသားစုအား ကောင်းစွာ ထောက်ပံ့နိုင်သောဝင်ငွေမရှိခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော လူဦး ရေ အထူးသဖြင့် ကျွမ်းကျင်မှုနည်းပါးသော ပညာမတတ်သည့် ကော်လံ ပြာ လူငယ်အလုပ်သမားများအတွက် လုံလောက်သော အလုပ်အကိုင်ကို အစိုးရမှသော် လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကမှသော်လည်းကောင်း မဖန်တီးပေး နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့်လည်း နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေကြသော လူငယ်လုပ်သားများမှာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တိုးပွားလာခြင်းဖြစ်သည်။

ပုံ(၂) မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တွင် အချိုးကျ ပါဝင်သောကဏ္ဍများ (Share of GDP at current price)

Source: <http://mmsis.gov.mm/statHtml/statHtml.do>

မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှ ပါဝင်မှုမှာ ယခင်ကကဲ့သို့ အားမကောင်းတော့ဘဲ တဖြည်းဖြည်းကျဆင်းလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ ထုတ်လုပ်မှုသည် ၂၀၁၃ခုနှစ် မှစ၍ တစ်နှစ်လျှင် ၁.၅%နီးပါးဖြင့် ဆက်တိုက်ကျဆင်းလျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူဦးရေအများစုမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အများစုလုပ် ကိုင်ကြသောကြောင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှ ထုတ်လုပ်မှုကျဆင်း လာခြင်းသည် တတိုင်းပြည်လုံး၏စီးပွားရေး ကျဆင်းခြင်းပင်ဖြစ်သည်(စကားချပ် ၁)။

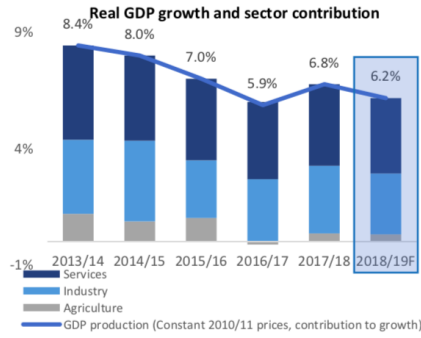
စကားချပ် ၁။ ။ စီးပွားရေးတိုးတက်မှု အချက်အလက်အပေါ် သဘောထား ကွဲလွဲမှုများ။

နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ စီးပွားရေးအကြံပေး ရှောင်တာနယ်မှ ၎င်း၏ လူမှုကွန်ယက်တစ်ခုဖြစ်သော (Facebook)တွင် မြန်မာအစိုးရမှ ထုတ်ပြန် ထားသည့် အချက်အလက်များကို အသုံးပြုခြင်းမရှိဘဲ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး တိုးတက်မှုကို ယခုလို ဖြေရှင်းထားသည်။ “Last few days have come a slew of good numbers on Myanmar's economy (all non-myanmar Govt sources): GDP growth in current FY revised upwards from 6.2 to 6.6% (Developing Asia average: 5.7%).” (Sean Turnell, April 4, 2019)

ဒေါက်တာရှောင်တာနယ်မှ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဂျီဒီပီတိုးတက်မှုနှုန်းသည် လက်ရှိ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် (၂၀၁၈-၂၀၁၉ခုနှစ်)တွင် ၆.၂ရာခိုင်နှုန်းမှ ၆.၆ရာခိုင်နှုန်းထိ တိုးတက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုထားသည်။ ဒါ့အပြင် အဆိုပါ ၆.၆ရာခိုင်နှုန်းသည် အာရှဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှုန်း(၅.၇ ရာခိုင်နှုန်း)ထက် များသည်ဟု ညွှန်းဆိုထားပါတယ်။ ဆိုလိုရင်းမှာ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ သည် အာရှဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားဖြင့် ၀.၉ရာခိုင်နှုန်း များသေးဆိုသည် သဘောဖြစ်သည်။

သို့သော် ကမ္ဘာ့ဘဏ်က မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးတိုးတက်မှု (Economic Growth)ကို ၂၀၁၇-၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ၆.၈ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ပြီး ၂၀၁၈-၂၀၁၉ခုနှစ်တွင် ၆.၂ရာခိုင်နှုန်းသာရှိပြီး၊ ၀.၆ရာခိုင်နှုန်းကျဆင်းသွားမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။

Figure 5: Real GDP growth is expected to decline

Sources: MOPF; WB staff estimates

ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးသီးနှံများကို အဓိကဝယ်ယူနေသော တိုင်းပြည်များမှာ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့ဖြစ်သည်။ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် ကုန်သွယ်ရာတွင် မတရားမှုများ၊ မမျှတမှုများ များစွာဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပြီး ထိုပြဿနာအဝဝကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် မြန်မာအစိုးရမှ တရုတ်ပြည်အစိုးရသို့ တိုက်ရိုက်တောင်းဆိုမှုများ ပြုလုပ်ရန် နှောင့်နှေးလျက်ရှိနေသည်။ တရုတ်အစိုးရဘက်မှ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများအစား အရည်အသွေးပြည့်ဝသော ကုန်စည်များကို ပိုမိုတောင်းဆိုလျက်ရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံဘက်မှ တောင်သူများသည် ယင်းတို့ လိုခင်သော အရည်အသွေးပြည့် ကုန်စည်ဖြစ်စေရန် နည်းပညာ၊ ငွေကြေး၊ ဈေးကွက်ခန့်မှန်းနိုင်မှုတို့တွင် ခေတ်နောက်ကျလျက်ရှိသည်။ ထိုကွာဟမှုကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် မြန်မာအစိုးရမှ တတ်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ နောက်ဆုံးတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍသည် ပမာဏကြီးမားသော တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများနှင့် တရုတ်နိုင်ငံအပေါ်တွင် မှီခိုအားထား နေရမှုများကြောင့် ယိမ်းယိုင်လာပြီး ပြည်တွင်းရှိ တောင်သူများ၏ မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များသည် ထိုပြဿနာများကို မဖြေရှင်းနိုင်တော့ဟု ထင်မြင်သုံးသပ်လာသည်။

ထို့အတူ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ်ချင်းထပ်စပ်၍ တရုတ် နိုင်ငံနှင့် နီးစပ်သည့်နိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်သည့်အတွက် ပိုမိုအလေးပေးသော ဆက်ဆံရေးမရှိဘဲ သာမန်သံတမန်ဆက်ဆံရေး ပုံစံမျိုးသာရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင်မူ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ၎င်းတို့ပြည်တွင်း တောင်သူများ၏ ကောက်ပဲသီးနှံဈေးနှုန်း မကျစေရန် မြန်မာနိုင်ငံမှ တင်သွင်းသော ကောက်ပဲသီးနှံတို့ကို တင်သွင်းခွင့် ပိတ်လိုက်သည်။ (KO, 2018) ထိုရိုက်ခတ်မှုသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို အဓိကအားထားနေသော မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အလွန်အထိနာသော ကိစ္စဖြစ်ပြီး ထိုပြဿနာအပေါ် မြန်မာနိုင်ငံမှ တန်ပြန် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။

လူဦးရေ၏ ၇၀%ရှိသော ကျေးလက်နေပြည်သူ အများစုသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအပေါ် တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်

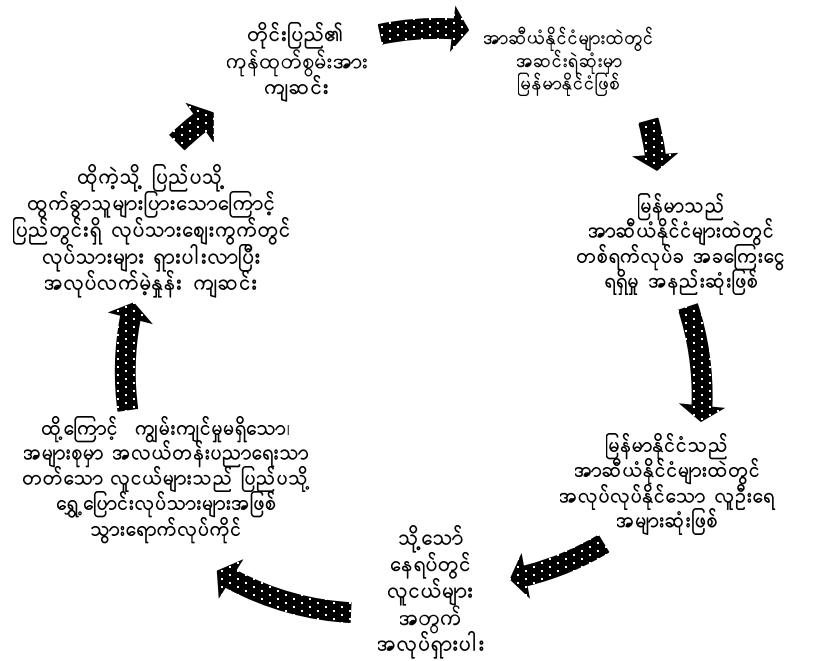
ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း၊ မှီခိုနေကြပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အထူးအားထားသည်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။ (MSDP 2018) အဆိုးဆုံးမှာ လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို မည်မျှပင် အလေးထားသည်ဟု မကြာခဏကြေညာနေသော်ငြားလည်း တရုတ်နိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံတို့မှ စိုက်ပျိုးသီးနှံများကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ တင်သွင်းခွင့် ပေးနေသည်မှာ အလွန်ဆိုးရွားသော လုပ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြည်ပမှ စိုက်ပျိုးသီးနှံများကို ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းခွင့် ပေးနေသည်မှာ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကို အစိုးရကိုယ်တိုင် ပြန်၍ ထိခိုက်အောင် လုပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်စေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်နိုင်သော အခြေခံစားသောက်ကုန်များကို ပြည်ပမှ တင်သွင်းစေခြင်းသည် အဆိုပါကုန်ပစ္စည်းများအချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်မှု ပိုမို မြင့်တက်လာစေသည်။ ထိုသို့ ယှဉ်ပြိုင်မှုပြင်းထန်လာခြင်းသည် အခြေခံ စားသောက်ကုန်ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်သော လုပ်ငန်းရှင်များအတွက် အမြတ်နည်းမှုများ ဖြစ်စေသည်အပြင် ထုတ်လုပ်မှုကွင်းဆက် တစ်ခုလုံးတွင် ပါဝင်သော ပြည်သူများ၏ ဝင်ငွေပါထိခိုက်စေပါသည်။ အဆိုပါ ရိုက်ခတ်မှုသည် ဤတွင်မကသေးဘဲ အဆိုပါသွင်းကုန်နှင့် ဆက်စပ်သော ကုန်စည်များကိုပါ ထိခိုက်စေသည်။ ဤအတိုင်းဖြစ်လာပါက ပြည်တွင်း လုပ်ငန်းများရပ်တန့်၊ တုံ့ဆိုင်းသွားပြီး အခြေခံ စားသောက်ကုန် အတွက်ပင် သွင်းကုန်အဖြစ် ပြည်ပနိုင်ငံကို မှီခိုလာရသော နိုင်ငံဖြစ်လာစေသည်။ ထိုကဲ့သို့ အခြေခံစားသောက်ကုန်များကို ပြည်ပမှသွင်းကုန်အဖြစ် အားကိုးလာခြင်းသည် နိုင်ငံရေးအရပါရှုံး နိမ့်ခြင်းဖြစ်သည်။^၈

ဤကဲ့သို့ ပြည်တွင်းရှိ လူငယ်များအတွက် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍရှိ လုပ်ငန်းများမှာ ဆိုးရွားသောအခြေအနေများ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများမှာလည်း ပုံမှန်အလုပ်မပေးနိုင်သော အခြေအနေများသို့ ရောက်ရှိသောအခါ ၎င်းတို့ဘဝရှင်သန်ရေးအတွက် ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်မည့် စိတ်ကူးကို အကောင်အထည်ဖော်လာတော့သည်။ ဤသို့

^၈ ဥပမာ- စင်ကာပူနိုင်ငံသည် မလေးရှားနိုင်ငံမှ ရေတင်သွင်းနေရသော နိုင်ငံဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေးအရ ထိခိုက်လာသောအခါ မိမိ တိုင်းပြည်အတွင်း၌ပင် သောက်ရေထုတ်လုပ်နိုင်အောင် ကြိုးစားခဲ့သည်။

ဖြင့် လယ်ယာကဏ္ဍထုတ်လုပ်မှု ကျဆင်းလာခြင်းကြောင့် အလုပ်လက်မဲ့ များပြားလာစေခြင်း၊ ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားသော လူငယ်များ ပိုမိုများပြားလာစေခြင်းနှင့် ပြည်တွင်း အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း ကျဆင်းခြင်း တို့မှာ စဉ်ဆက်မပြတ် ပြဿနာစက်ဝန်းကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိလာ တော့သည်။

ပုံ(၃) မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ဆက်စပ်မှု ပြဿနာစက်ဝန်း

ရင်းမြစ်။ သူရိန်လွင် (၂၀၁၉)

အပိုင်း(၂) မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်မှု အခြေအနေ

အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာမှာ မက်ခရိုဘောဂဗေဒ၏ ပြဿနာဖြစ်ပြီး ထိုပြဿနာသည် လူအများပေါ် တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ထိခိုက်စေသည်။ လူအများအတွက် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်း ပြဿနာသည် ၎င်းတို့၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်းကို နိမ့်ကျလာစေပြီး၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာပြဿနာများနှင့်လည်း ကြုံတွေ့စေလာနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်းမှာ နိုင်ငံရေးအရ ဆွေးနွေးငြင်းခုံရန် ခေါင်းကြီးပိုင်းနေရာတွင် အမြဲတမ်းရှိနေသည်မှာ အံ့ဩဖွယ်ရာမဟုတ်ပေ။ (Mankiw, 2012)

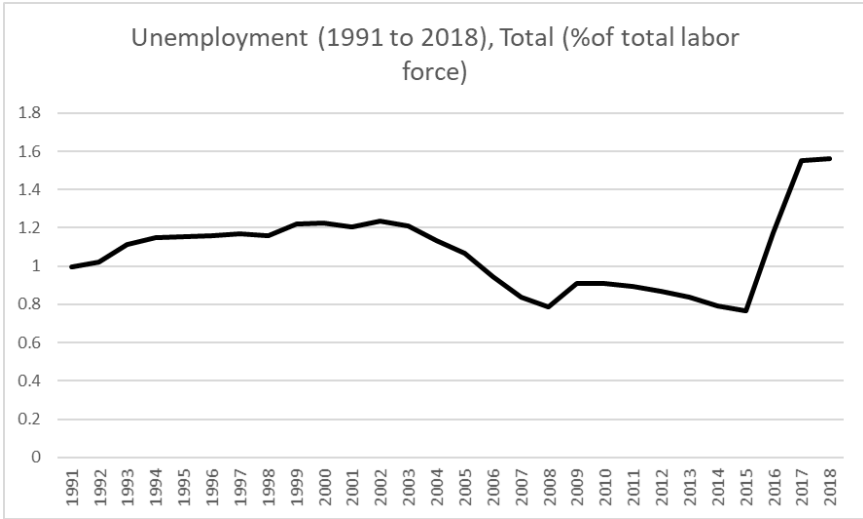
ထို့အပြင် စီးပွားရေးအဆောက်အအုံတွင် သဘာဝအရဖြစ်ပေါ်နေသော အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း (Natural Rate of Unemployment) ဆိုသည်မှာ လည်းရှိသည်။ နိုင်ငံတကာမှ လက်ခံထားသော ယင်းကိန်းရှင်အတွက် နှုန်းမှာ ၂%ဖြစ်ပြီးအဆိုပါ ၂%ထက်ကျော်လွန်ပါက အစိုးရမှ ဂရုတစိုက် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည်ဖြစ်သည်။ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းကို တိုင်းတာရာတွင် အလွယ်တကူနားလည်နိုင်သော တွက်နည်းမှာ၊

အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း=အလုပ်မရှိသောလူဦးရေ - အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေ^၉ x ၁၀၀^{၁၀}

^၉ အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေဆိုသည်မှာ အသက်၁၈နှစ် မပြည့်သေးသော ကလေးငယ်များ၊ အသက် ၆၀ထက် ကြီးသောလူများ၊ နာမကျန်းဖြစ်နေသောလူများ၊ တပ်မတော်သားများနှင့် သာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များ မပါဝင်ပါ။

¹⁰ Unemployment rate= $\frac{\text{Number of unemployed people}}{\text{Number of people in the labour force}} * 100$

ပုံ(၄) မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း (၁၉၉၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ခုနှစ်အထိ)

Source: World Bank Dataset (Last Updated Date: 24 April, 2019)

Note: *Modeled ILO estimate. **unemployment refers to the share of the labor force that is without work but available for and seeking employment.

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ အချက်အလက်အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းကို ၁၉၉၁ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ခုနှစ်အထိ လေ့လာကြည့်ပါက အဆိုပါကာလတစ်လျှောက် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းအမြင့်ဆုံးအနေဖြင့် ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ၁.၆ရာခိုင်နှုန်းသာရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤသည်မှာ အာဆီယံနိုင်ငံများတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှာ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းအနိမ့်ဆုံး နိုင်ငံများထဲတွင်ပါဝင်နေသည် (World Bank, 2019)။^{၁၁} ထို့ကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းခြင်းမှာ ပြည်တွင်း၌ အလုပ်အကိုင်များ ပေါများနေမှုကြောင့် လုပ်သားများ အလုပ်ရှိကြသောကြောင့်ဟု ထင်စရာရှိပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ။ အကြောင်းမှာ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ အချက်အလက်အရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၉၉၁ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ခုနှစ်အထိ အလုပ်

^{၁၁} ပုံကို နောက်ဆက်တွဲ ပုံ(၈)တွင်ကြည့်ပါ။

ရရှိမှု လူဦးရေအချိုးမှာ တဖြည်းဖြည်းကျဆင်းလျက်ရှိပြီး အာဆီယံ နိုင်ငံများအတွင်း အလုပ်ရရှိမှု လူဦးရေအချိုးအနည်းဆုံး နိုင်ငံများ ထဲတွင်ပါဝင်သည် (World Bank, 2019)^{၁၂}။ ဆိုလိုရင်းမှာ မြန်မာ နိုင်ငံတွင်း၌ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းလျော့ကျနေခြင်းမှာ လုပ်သားများ ပြည်တွင်း၌ အလုပ်ရရှိမှုကြောင့် မဟုတ်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လုပ်သား များသည် ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားအဖြစ် သွားရောက် လုပ်ကိုင်နေကြခြင်းကြောင့် ပြည်တွင်း၌ လုပ်သားရှားပါးမှု (Labour Shortage) ဖြစ်ပေါ်လာပြီး အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းနည်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်း ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင် နေသော လုပ်သားအများဆုံးရှိသည့် နိုင်ငံမှာ မြန်မာနိုင်ငံဖြစ်သည်။

အပိုင်း(၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် အလုပ်လက်မဲ့ ဆက်စပ်မှု

ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့^{၁၃}မှ ထုတ်ပြန်ထားသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၇ခုနှစ် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းမှာ ၁ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး ကိန်းဂဏန်းအားဖြင့် ၂၃၀,၀၀၀ လူဦးရေ ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံတကာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ချုပ် (ILO, 19th International Conference of Labour Statisticians) (Labour, November 2018)၏ အဆိုအရ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံ များသည် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများနှင့် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း နှိုင်းယှဉ်ရာတွင် နိမ့် သည်ဟုဆိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ ဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းကို သိရှိတိုင်းတာနိုင်ရန်အတွက် မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်နေသည်ကို သေချာစွာ သိရှိလေ့လာနိုင်ရန် လက်လှမ်းမမီပါ။

ဥပမာအားဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ဆောင်ရွက်နေသော အလုပ် လက်မဲ့အာမခံနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်ပုံစံမှာ အလုပ်လုပ်နေသော လုပ်သား တစ်ယောက်သည် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်တော့မည့် အခြေအနေ ကြုံတွေ့ လာ

^{၁၂} ပုံကို နောက်ဆက်တွဲ ပုံ(၉)တွင်ကြည့်ပါ။

^{၁၃} Central Statistical Organization (CSO)

လျှင် ၎င်းတို့နေရပ်ရ လူမှုဖူလုံရေးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်ပြီးနောက် အလုပ်လက်မဲ့ အာမခံ ဝယ်ယူထားပါက အလုပ်သစ်မရခင် ကာလတစ်ခုအထိ (အနည်းဆုံး ၆လ) အထောက်အပံ့ပေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုသို့ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သည့် အခြေအနေတွင် အစိုးရဌာနသို့ ဆက်သွယ်သည့် စနစ်ထားရှိသည့်အတွက် အစိုးရမှ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာအရ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ သိရသည့်အခါ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း လိုအပ်သည်ထက် တိုးလာပါက ကြိုတင်စီမံချက်ဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ထိုကဲ့သို့ အလုပ်လက်မဲ့အာမခံစနစ်ကို စတင်ရန် ကြိုးစားသင့်ပြီး အစိုးရ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက အာမခံကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်၍ ကြိုးပမ်းသင့်သည်။ ထို့အပြင် အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် ဗဟိုဘဏ်တွင်လည်း များစွာ တာဝန်ရှိပါသည်။ နိုင်ငံတကာဗဟိုဘဏ်များမှာ ၎င်းတို့နိုင်ငံ၏ အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာအပေါ် တာဝန်ယူ ဖြေရှင်းမှုများရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗဟိုဘဏ်မှာမူ ၂၀၁၃ခုနှစ်ထုတ် မြန်မာနိုင်ငံ ဗဟိုဘဏ်ဥပဒေပါအတိုင်း ထုတ်ပြန်ရန် တာဝန်ရှိသည့် နှစ်စဉ် ထုတ်ပြန်ရမည့် အစီရင်ခံစာကို ၂၀၁၅-၂၀၁၆ခုနှစ် အထိသာ ထုတ်ပြန်ထားပြီး(လက်ရှိစာတမ်းရေးနေချိန်အထိ) ၎င်းဘဏ္ဍာရေးနှစ်ချုပ် အစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းသက်ဆိုင်သည့်အချက်အလက်များ မပါရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤသည်မှာ ဗဟိုဘဏ်အတွက် လူသားအရင်းအမြစ်များ လိုအပ်နေခြင်းနှင့် ထိရောက်သောသုတေသနလုပ်ငန်းများပြုလုပ်ရန် များစွာလိုအပ်နေခြင်းတို့မှာ ပေါ်လွင်နေလျက်ရှိပါသည်။

ထိုသို့ဆိုပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၇ခုနှစ် (အချက်အလက်နောက်ဆုံးရခုနှစ်) အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းမှာ အာဆီယံနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ထိုင်းနိုင်ငံ (၁.၂%)၏နောက်တွင် ၂.၁%ဖြင့် ဒုတိယ အနည်းဆုံးနိုင်ငံဖြစ်နေပါသည်။ (Secretariat, 2018) မြန်မာနိုင်ငံသည် ဆင်းရဲသလောက် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းကလည်း နည်းသည်။ အစိုးရမှလည်း နိုင်ငံ၏ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းကို သေချာစွာ မသိရှိ၊ သိရှိနိုင်သော စနစ်လဲ

မရှိပေ။ ပြည်သူများ၏ လက်တွေ့ဘဝတွင်လည်း အလုပ်ရှားပါးမှုများက တသောသောညံ့လျက် ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘာကြောင့် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း နည်းရသနည်း ဟူသော မေးခွန်းအတွက်အဖြေမှာ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံနိုင်ငံ များထဲတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသော လူငယ်များ အများဆုံးရှိ သော်လည်း ပြည်တွင်းတွင် လုပ်ခ၊ လစာနည်းပါးခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူ များပြားနေသောကြောင့် ဆိုသည်မှာအဖြစ်နိုင်ဆုံးအဖြေ ဖြစ်သည်။ (ADB, 2018)

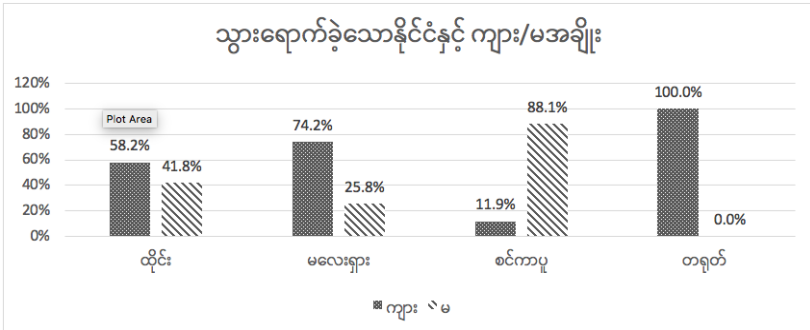
လူငယ်များ ပြည်တွင်းတွင် အလုပ်အကိုင်ရှားပါး၍ ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်သည့်အတွက် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း ကျဆင်းသည် ဆိုသော အချက်မှာ ဂုဏ်ယူရမည့်အရာ မဟုတ်သည့်အပြင် ထိုလူအုပ်ကြီး နောင်အနှစ်၃၀ (အသက်ကြီးချိန်တွင်) မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ရောက်သည့် အခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မည်ကဲ့သို့သော အကျိုးဆက်များ ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်ကို ကြိုတင်စဉ်းစား ပြင်ဆင်ရမည့် ကိစ္စဖြစ်ပေသည်။

အပိုင်း(၃) ရှေ့ပြေးနမူနာစစ်တမ်း၏ ရလဒ်ဆန်းစစ်မှု အဖြေများ

လေ့လာခဲ့သော ရှေ့ပြေးနမူနာစစ်တမ်းအရ နိုင်ငံခြားသို့ သွား ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား (၄၃၀)တွင် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သူ ၂၉၄ဦးဖြင့် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၆၈.၄% ရှိခဲ့ပါသည်။ ၎င်း၂၉၄ဦးတွင် အမျိုးသား ၁၇၁ဦး (၅၈.၂%)နှင့် အမျိုးသမီး ၁၂၃ဦး (၄၁.၈%)ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယအများဆုံးအနေဖြင့် မလေးရှားနိုင်ငံသို့ ၈၉ဦး သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြပြီး စုစုပေါင်း လူဦးရေ၏ ၂၀.၇%ရှိပါသည်။ ယင်းရာခိုင်နှုန်း၏ ၇၄.၂%သည် အမျိုးသားများဖြစ်ပြီး၊ ၂၅.၈%သည် အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ပါသည်။ စင်ကာပူနိုင်ငံသို့ သွားရောက်သော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သည် စုစုပေါင်း လူဦးရေ၏ ၉.၈%ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ ၈၈.၁%သည် အမျိုးသမီးများ ဖြစ် သည်။ ကျန်သော ၁၁.၉%သည် အမျိုးသားများဖြစ်သည်။ တရုတ်

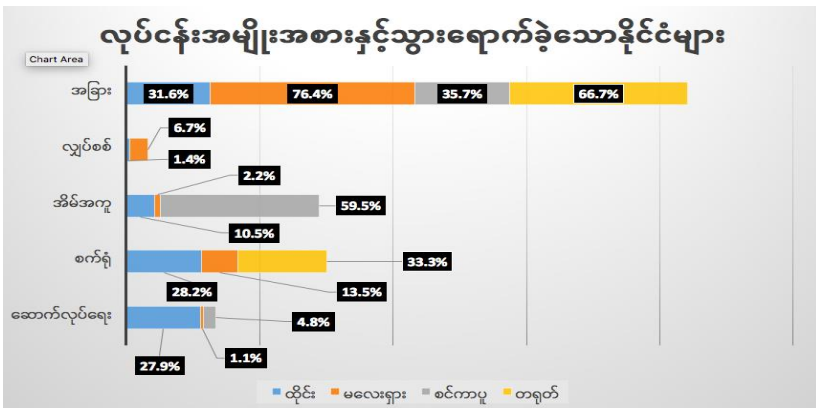
နိုင်ငံသို့ သွားရောက်သော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားအရေအတွက်သည် နည်းပါးလှ၍ စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၀.၇%သာရှိပြီး အားလုံးမှာ အမျိုးသားများသာ ဖြစ်သည်။

ပုံ(၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားသော နိုင်ငံနှင့် ကျား/မအချိုး

ရင်းမြစ်။ Understanding the obstacles to promoting safe migration in Myanmar, Report, March 2019) <https://www.kmsscirtasmyanmar.org/index.php?id=47>

ပုံ(၆) လေ့လာခဲ့သော နမူနာစစ်တမ်းအရ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ သွားရောက်ခဲ့သော နိုင်ငံများနှင့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစား

ရင်းမြစ်။ Understanding the obstacles to promoting safe migration in Myanmar, Report, March 2019) <https://www.kmsscirtasmyanmar.org/index.php?id=47>

ထိုင်းနိုင်ငံသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ အများစုမှာ ထုတ်လုပ်ရေး ကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ကြသည်။ စစ်တမ်းရလဒ်အရ ၂၇.၉ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဆောက်လုပ်ရေးစက်ရုံတွင် လုပ်ကိုင်သူ ၂၈.၂ရာခိုင်နှုန်း၊ အိမ်အကူ လုပ်ကိုင်သူ ၁၀.၅ရာခိုင်နှုန်း၊ လျှပ်စစ်နှင့်ဆိုင်သော အလုပ်များ လုပ်ကိုင် သူ ၁.၄ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အခြားလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ ၃၁.၆ရာခိုင်နှုန်း ရှိသည်။ အဓိကအားဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း (ပန်းရုံအုတ်စီ)ကို လုပ်ကိုင်ကြသည်။

မလေးရှားနိုင်ငံသို့ သွားရောက်သူအများစုမှာ ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများကို အများစုလုပ်ကိုင်ကြသည်။ စစ်တမ်းရလဒ် အရ မလေးရှား နိုင်ငံသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူ အများစုမှာ အဓိက အားဖြင့် စက်ရုံလုပ်ငန်း(ကြက်သား၊အအေးခန်း၊တိရစ္ဆာန်အစာ)တွင် လုပ် ကိုင်ကြပြီး ၁၃.၅% ရှိပါသည်။ မလေးရှားနိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ဒုတိယအများဆုံး သွားရောက်သော နိုင်ငံဖြစ်ပါ သည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူ အများစုမှာ အမျိုးသမီး များဖြစ်ပြီး နမူနာစစ်တမ်းတွင် ဖြေဆိုသူများ၏ ၂၀.၂%ရှိပါသည်။ အိမ်အကူလုပ်ငန်းကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ၅၉.၅% ရှိပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်သူ အနည်းငယ် ရှိပါသည်။ စင်ကာပူနိုင်ငံ၌ လုပ်ကိုင်ကြသော အမျိုးသမီးအများစု အဓိက ကြံ့တွေ့ရသော ပြဿနာမှာ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာပြဿနာများ ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - အိမ်ရှင်၏ တိုက်ခန်း (သို့) အိမ်၌သာ အချိန်ကြာမြင့်စွာ နေထိုင်ရသောကြောင့် လူမှု ဆက်ဆံရေး နည်းပါးလာခြင်း၊ အလုပ်ချိန် ပိုမိုစေခိုင်းခြင်းနှင့် ညဉ့်ပမ်းနှိပ်စက်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

အနာဂတ်ဦးတည်ရာကို ခန့်မှန်းနိုင်သော မျဉ်းကွေးမော်ဒယ်

(Trend Curve Model)

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ရွှေ့ပြောင်းသွားရသော အကြောင်းအရင်းများအား Regressionကို အသုံးပြု၍ Trend Analysis Model (၁၀)မျိုး ဖြင့် လေ့လာဆန်းစစ်ထားပါသည်။ အဆိုပါ Trend Analysis Model (၁၀)မျိုးမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- 1. Linear Trend Model

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X + \varepsilon_t$$

- 2. Logarithmic Trend Model

$$Y = \beta_0 + \beta_1 \log_e X + \varepsilon_t$$

- 3. Inverse Trend Model

$$Y = \beta_0 + \beta_1 \left(\frac{1}{X} \right) + \varepsilon_t$$

- 4. Quadratic Trend Model

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X + \beta_2 X^2 + \varepsilon_t$$

- 5. Cubic Trend Model

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X + \beta_2 X^2 + \beta_3 X^3 + \varepsilon_t$$

- 6. Compound Curve Trend Model

$$Y = \beta_0 \beta_1^X$$

- 7. Power Curve Trend Model

$$Y = \beta_0 + (X^{\beta_1}) (e^{\varepsilon_t})$$

- 8. Sigmoid (S) Curve Trend Model

$$Y = e^{\beta_0 + \beta_1 \left(\frac{1}{X} \right) + \varepsilon_t}$$

- 9. Exponential Curve Trend Model

$$Y = \beta_0 (e^{\beta_1 X + \varepsilon_t})$$

- 10. Growth Curve Trend Model

$$Y = \beta_0(\beta_1^X)\varepsilon_t$$

၎င်း(၁၀)မျိုးအနက် Compound Curve Trend Model သည် R-square အားနည်းသော်လည်း Coefficient တစ်ခုချင်းစီ လေ့လာဆန်းစစ်သောအခါ ယုံကြည်စိတ်ချရသော ရာခိုင်နှုန်း အဆင့်(၉၉%)ရှိပြီး အမှား(၁%) သာရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်း Compound Curve Trend Modelအား R-square အားနည်း သော်လည်း အခြားမော်ဒယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက Coefficient တစ်ခုချင်းစီသည် Significant Level အားကောင်းသောကြောင့် အကောင်းဆုံးမော်ဒယ်အဖြစ် ရွေးချယ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း Compound Curve Trend Model၏ ညီမျှခြင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

$$Y = \beta_0\beta_1^X$$

Y = လေ့လာသော နေရာဒေသရှိ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အရေအတွက်
 X = ရွှေ့ပြောင်းရသော အကြောင်းအရင်း (ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်း၊ နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ပေါများခြင်း၊ နေရပ်တွင် စိုက်ပျိုးရေး မဖြစ်ထွန်းခြင်း၊ မိသားစုအရွယ်အစား ကြီးမားခြင်း၊ သူငယ်ချင်း၏ ဆွဲဆောင်မှု၊ ဇနီး/ခင်ပွန်း၊ ချစ်သူရည်းစားများ၏ တိုက်တွန်းမှု၊ အခြားအကြောင်းအရင်းများ)

ε = အမှားတန်ဖိုး

Compound Trend Curve Model ၏ ညီမျှခြင်း သဘောသဘာဝအရ ရွှေ့ပြောင်းရသော အကြောင်းအရင်း (X) တစ်ယူနစ်တိုးတိုင်း ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အရေအတွက် (Y) သည် β_1 တိုးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ Trend curve model များသည် မှီခိုကိန်းရှင် အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့် ကင်းလွတ်ကိန်းရှင် အများဆုံးတစ်ခုကိုသာ လေ့လာဆန်းစစ်နိုင်ပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းရသော အကြောင်းအရင်းများနှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား

အရေအတွက်တို့ကို လေ့လာဆန်းစစ်ရာတွင် အောက်ပါ Compound Trend Curve Model များကို ရရှိပါသည်။

ဇယား(၂) အနာဂတ်ဦးတည်ရာကို ခန့်မှန်းနိုင်သော မျဉ်းကွေးမော်ဒယ်၏ ရလဒ်

ရွှေ့ပြောင်းရသော အကြောင်းအရင်းများ		ရရှိသော မော်ဒယ်
ဆွဲအားဖြစ်စေသော အချက်များ (Pull Factor)	တွန်းအားဖြစ်စေသော အချက်များ(Push Factor)	
	ဝင်ငွေ နည်းပါးခြင်း	$Y = (55.634)(1.002)^X$
နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းပေါများခြင်း		$Y = (60.742)(1.000)^X$
	နေရပ်တွင် စိုက်ပျိုးရေး မဖြစ်ထွန်းခြင်း	$Y = (62.392)(0.999)^X$
သူငယ်ချင်း၏ ဆွဲဆောင်မှု		$Y = (60.260)(1.001)^X$
	မိသားစုအရွယ်အစား ကြီးမားခြင်း	$Y = (61.494)(1.000)^X$
	ဇနီး/ ခင်ပွန်း/ ချစ်သူ ရည်စားမ တိုက်တွန်းမှု	$Y = (61.606)(0.999)^X$
အခြားအကြောင်းအရင်းများ		$Y = (60.187)(1.002)^X$

အထက်ပါမော်ဒယ်၏ သုံးသပ်ချက် အဖြေများမှာ ဝင်ငွေနည်းပါးလာခြင်း အခြေအနေ တစ်ယူနစ်တိုးလာပါက ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အရေအတွက်သည် တစ်ယူနစ် လိုက်၍ တိုးလာမည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- ပြည်တွင်းတွင် ဝင်ငွေနည်းပါးလာသူ တစ်ယောက် တိုးလာပါက ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူ တစ်ယောက်တိုးလာမည် (သို့) ပြည်တွင်းတွင်

ဝင်ငွေနည်းပါးသူဦးရေ ၁%တိုးလာပါက ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူ ၁%လိုက်၍ တိုးလာမည့်သဘောဖြစ်သည်။

အလားတူပင် နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် ပြည်တွင်းထက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း များပြားလာမှု တစ်ယူနစ်တိုးပါက ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အရေအတွက်သည်လည်း တစ်ယူနစ်လိုက်၍ တိုးလာမည်ဖြစ်သည်။ ထုအပြင် နေရပ်တွင် စိုက်ပျိုးရေးမဖြစ်ထွန်းခြင်းနှင့် မိမိ၏ အိမ်ထောင်ဖက်/ခရစ်သူရည်စား တိုက်တွန်းမှုကြောင့် နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရခြင်းသည် တစ်ယူနစ်တိုးသွားသော်လည်း လုပ်သားအရေအတွက် တိုးသွားခြင်းသည် အနည်းငယ်မျှသာ ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

အကယ်၍ အထက်ပါ လေ့လာထားသော ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားရောက်မှုကို ဖြစ်စေသည့် အကြောင်းအရင်းများ မရှိလျှင်သော်မှ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အရေအတွက်မှာ အသားတင် ၅၅ဦးမှ ၆၀ဦးအထိ ဆက်လက် ရွှေ့ပြောင်းမှုများ ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤလေ့လာဆန်းစစ်ထားသော အကြောင်းရင်းများမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် အဖြစ်များသော အကြောင်းအရင်းများကို အခြေခံ၍ ယူဆစဉ်းစားထားခြင်းဖြစ်ပြီး အထက်ပါ အကြောင်းအရင်းများထက် ပို၍ဖြစ်နိုင်သော အခြားအကြောင်းအရင်းများစွာက သက်ရောက်မှုရှိနေနိုင်သော ကြောင့်ဖြစ်သည်။

နိဂုံး

အထက်ပါ ဆန်းစစ်ချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် အလုပ်လက်မဲ့လူဦးရေ လျော့သွားခြင်းသည် တိုင်းပြည်၏ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း တိုးပွားလာခြင်း၊ ဝင်ငွေရရှိမှု အခြေအနေ တိုးမြှင့်လာခြင်း (တစ်ဦးကျဝင်ငွေ တိုးလာခြင်း)တို့ကြောင့် မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံခြားသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အရေအတွက် များပြားလာခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုသည် ၂၀၁၄ သန်းခေါင်စာရင်းအရ မိသားစုနောက်သို့ လိုက်၍ ပြောင်းရွှေ့မှုသည် အများဆုံး ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည်ဟု ဆိုထားသော်လည်း ဤစာတမ်းတွင် ကောက်ယူခဲ့သော နမူနာစစ်တမ်းအရ လေ့လာကြည့်လျှင်

ပြည်နယ်များတွင် ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်းနှင့် နေရပ်တွင် စိုက်ပျိုးမှုဖြစ်ထွန်းရန် ခက်ခဲခြင်းတို့က ပို၍အလေးသာနေသည်။

လူငယ်များသည် ပြည်တွင်း၌ တစ်ရက်လုပ်ခ အခကြေးငွေ နည်းပါးခြင်း၊ အလုပ်ရှားပါးခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း စသည့် အကြောင်းအရင်းများကြောင့် နေရပ်တွင် ဝင်ငွေရရှိမှု နည်းပါးလာ သောအခါ အခြားဒေသများသို့လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရပ်ခြားသို့လည်းကောင်း ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်လာကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်မှုများလာခြင်းကြောင့်ပြည်တွင်း၌ လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ် လည်း နည်းပါးလာခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်၍ အရည်အချင်းပြည့်ဝသော လုပ်သားများ ရှားပါးလာခြင်းစသည့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို ထိခိုက်စေသော ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်လာမည်။ တိုင်းပြည်၏ အရေးပါသော လူသားအရင်းအမြစ် နည်းပါး လာခြင်းသည် တိုင်းပြည်တိုးတက်မှုကို ကြီးမားသော အဟန့်အတားဖြစ် စေပါသည်။

ထို့အပြင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် နေရပ်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိလာသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း မရှိပါက၊ ၎င်းလုပ်သားများသည် နောက်တစ်ကြိမ် ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်မှုများ ဖြစ်လာပြီး ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများပို၍တိုးလာဖွယ်သာရှိသည်။ နေရပ်ပြန်လုပ်သား အများစုသည် ယခင် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း မပြုမီက လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့် အလုပ်အကိုင်များကိုသာ ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ကြသည်ဖြစ်ရာ အလုပ်အဆင့်သတ်မှတ်ချက်တွင် ပိုမိုတိုးတက်နိုင်စေရေးအတွက် ၎င်းတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှု အရည်အချင်းများ တိုးတက်လာခြင်းမရှိဟုသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် ရရှိခဲ့သည့် ဝင်ငွေများကို ပြန်လည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းမရှိဟု သုံးသပ်နိုင်သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လုပ်သားအင်အားသည် အတော် အတန်ကြီးမားသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့် နိမ့်ပါးခြင်းကြောင့် အထူးသဖြင့် တန်ဖိုးမြင့်အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးပေးနိုင်စွမ်းမှာ နည်းပါးသည်။ (CUNNINGHAM, et al., 2018)

ထို့ကြောင့် ဤဆန်းစစ်ချက်အတိုင်းသာ ရွှေ့ပြောင်းမှုကို ဖြစ်စေသော အကြောင်းအရင်းများ ဆက်လက်တိုးပွားနေပါက ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများလည်း ဆက်လက် များပြားနေမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် မိမိကိုယ်တိုင် ထုတ်ကုန်အသစ်များကို မထုတ်လုပ်နိုင်သည့်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆွဲဆောင်မှုများဖြစ်သော နည်းပါးသော လုပ်ခလစာဖြင့် အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူငယ်များစာရှိခြင်း၊ မြေနေရာပေါများမှုနှင့် အိမ်နီးချင်းတရုတ်နိုင်ငံ^{၁၄}နှင့် နီးစပ်ပြီး ၎င်းနှင့်ဆက်သွယ်ထားသော လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်ခြင်း အချက်များကို အသုံးပြု၍ တစ်ဆင့်ခံ ထုတ်လုပ်မှုနိုင်ငံအဖြစ် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံ များမှ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပိုမိုရရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ဆိုပါက ပြည်တွင်း၌ အလုပ်အကိုင်များ အချိန်တိုအတွင်း ပိုမိုတိုးပွားလာဖွယ် ရှိပါသည်။

တိုင်းပြည်၏ အစိုးရအနေဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်များ မဆုံးရှုံးစေရန် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးစေခြင်း၊ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအား တတ်ကျွမ်းသော စွမ်းရည်အလိုက် အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးပေးသင့်ပါသည်။ သို့မှသာ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်ခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ ဆက်စပ်မှုသည် အားနည်းသွားပြီး စီးပွားရေးအဆောက်အအုံ ပြောင်းလဲလာကာ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုလည်း အထောက်အကူပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း(၅) မူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များ

၁။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၁ရာစု၏ အလုပ်လက်မဲ့မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော အချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်သင့်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံက ၂၁ရာစု ပြဿနာများရဲ့ ရှေ့မှောက်ရောက်နေတဲ့အချိန်မှာ ၂၀ရာစုက အဖြေတွေနဲ့ ငြင်းခုံနေကြတုန်းပါ (Myint-U, 2018)။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာကို ဖြေရှင်းဖို့

^{၁၄} တရုတ်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဒုတိယအကြီးဆုံး စီးပွားရေးကို မောင်းနှင်နေသောကြောင့် တာဝန်ယူမှုများ ရှိလာမည်ဟု သမ္မတရှီကျင့်ဖျင်က ဒါးပိုစံညီလာခံ၂၀၁၇တွင် ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့အပြင် တရုတ်နိုင်ငံသည် များမကြာမီနှစ်များတွင် ပို့ကုန်ဦးစားပေးစီးပွားရေးအစား သွင်းကုန်များကလည်း ပိုမိုခွင့်ပြုပေးတော့မည်ဖြစ်၍ အကယ်၍ တရုတ်နိုင်ငံကသာ ၎င်းတို့နိုင်ငံအတွက် သွင်းကုန်များကို ပိုမိုခွင့်ပြုပေးလာပါက မြန်မာနိုင်ငံမှ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ရန်ကုန် မြစ်ပင်လယ်ဝမှ မူဆယ်တရုတ်နယ်စပ်အထိ တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်အတွင်း ကုန်ပစ္စည်းများကို တင်ပို့နိုင်သော အာဆယံဒေသတွင်းနိုင်ငံများထဲတွင် အလွယ်ကူဆုံးနိုင်ငံဖြစ်လာလိမ့်မည်။

ကြိုးစားနေသော်လည်း ၂၁ရာစုတွင် အလုပ်လက်မဲ့မှုပိုမို ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော စက်မှုတော်လှန်ရေး ၄.၀၊ အသိဉာဏ်တု (Artificial Intelligence) အပေါ် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရန် အဆင်သင့်မဖြစ်သေးပေ။ ဥပမာ - အစိုးရသည် လက်တွေ့ကျွမ်းကျင်အသက်မွေးနိုင်သော နည်းပညာသင်တန်းများ (Technical and Vocational Education and Training)ကို အားပေးနေသော်လည်း၊ AIကဲ့သို့သော နည်းပညာသည် လာမည့် ၁၀နှစ်အတွင်း အမှန် တကယ်ဖြစ်လာပါက အဆိုပါ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများအစား စက်များက နေရာ ယူသွားမည် ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ အလယ်အလတ်ကျွမ်းကျင်မှု အဆင့်ရှိ နေပြီးသော လုပ်သားများမှာ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်မှုအန္တရာယ် တကျော့ပြန်ရှိလာ နိုင်သေးသည်။

၂။ MSDPတွင် ပြည်ပရောက် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန် လည်ရောက်ရှိလာသော အခါအဆင်သင့် ဖြစ်စေနိုင်သော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများကို ကြိုတင် ဖန်တီးပေးသင့်သည်။ ထိုသို့ အလုပ်အကိုင် များကို မဖန်တီးပေးနိုင်ပါက တိုင်းပြည်အတွက် ကြီးစွာသော ဝန်ထပ်ဝန်ပိုးများ ဖြစ်စေနိုင်သည်။

၃။ လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တစ်ရက်လုပ်ခ အနည်းဆုံး အခကြေးငွေသည် ထိုင်းနိုင်ငံထက် ၂ဆ နည်းနေသောကြောင့် မြန်မာလုပ်သားများ၏ ထုတ်လုပ် နိုင်မှု အခြေအနေပေါ်မူတည်၍ အနည်းဆုံးအခကြေးငွေကို လိုအပ်သလို တိုးပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုနှင့်တပြိုင်နက် ပြည်တွင်းတွင် ပြည်ပရောက် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားအများစုနှင့် ကိုက်ညီသော အလုပ်အကိုင်များကိုလဲ ဖန်တီး ပေးမှသာ လိုအပ်သည်ထက် ပိုသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ပြဿနာ လျော့နည်းသွားမည် ဖြစ်သည်။

၄။ အစိုးရအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသားများ လုံခြုံသော ရွှေ့ပြောင်းမှု များဖြစ်လာစေရန် လွယ်ကူသော အချက်များကို ဦးစားပေးပြုပြင်သင့်သည်။ ဥပမာ - နိုင်ငံသား အချက်အလက်များကို မှန်ကန်၊ လွယ်ကူ၊ မြန်ဆန်စွာ ထုတ်ပေးခြင်း၊ နယ်စပ်ရှိ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာနများအတွက် နိုင်ငံကူး

လက်မှတ် အတု၊ အစစ် လွယ်ကူစွာ စစ်ဆေးနိုင်သည်။ နည်းပညာမြင့် စက်ပစ္စည်းများ ထားရှိခြင်း၊ လေ့လာခဲ့သော စစ်တမ်းအတွေ့အကြုံအရ ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်မည့် လုပ်သားများသည် အလုပ်ရရှိရန် အလျင်လို သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ပြုလုပ်နိုင်သော ဒေသများသို့ သွားရောက်ရမည့်စရိတ်များကို မတတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ပြည်တွင်း၌ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ရရှိရန် မစောင့်ဆိုင်းတော့ဘဲ ပြည်ပသို့ တရားမဝင် သွားခြင်းမျိုးရှိပါသည်။

၅။ ပြည်တွင်း၌ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးပေးနိုင်မှု အားနည်း နေသည့်အချိန်တွင် အစိုးရအချင်းချင်း၊ သဘောတူစာချုပ်များ ရေးထိုး၍ ဆောင်ရွက်သော မူဝါဒ ကိစ္စများတွင် ရေရှည်အမြင်ဖြင့် အောက်ခြေတွင် ဖြစ်ပေါ် နေသော ပြဿနာများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

၆။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်သမားဥပဒေတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ပတ်သက်၍ ဥပဒေချမှတ်ထားသော်လည်း ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်၊ အကောင်အထည်ဖော်မှု အားနည်းကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

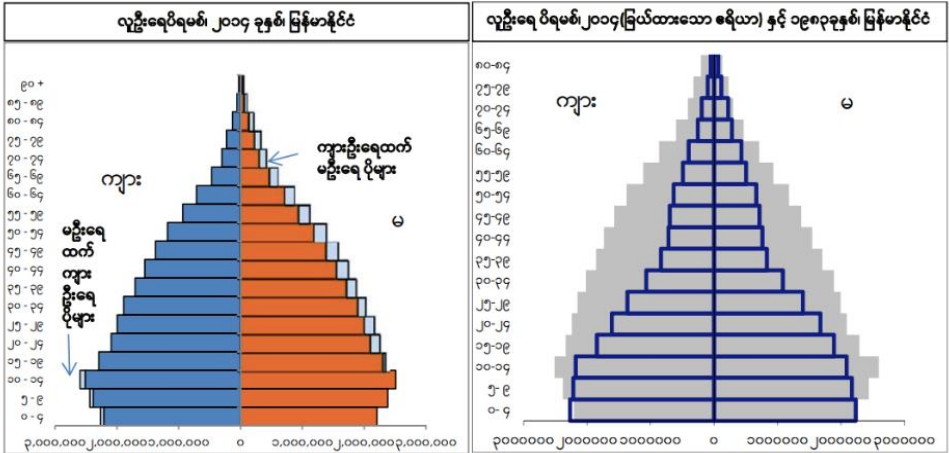
၇။ ဌာနဆိုင်ရာများ၏ လုပ်ငန်းစဉ်ကြန့်ကြာမှု၊ လုပ်ငန်းအဆင့်များ ရှုပ်ထွေးမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျများမှုတို့ကြောင့် တရားမဝင်ထွက်ခွာမှုများ ရှိနေပါသည်။ လေ့လာခဲ့သော စစ်တမ်းအရ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် အလှမ်းဝေးခြင်းသည်လည်း တရားမဝင် ရွှေ့ပြောင်းမှုကို ပို၍တွန်းအားပေးသော အကြောင်းအရင်း တစ်ရပ် ပင်ဖြစ်သည်။

၈။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ လုံခြုံစိတ်ချစွာ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်ရေးအတွက်၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော ဥပဒေများ၊ နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် လိုက်နာရမည့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ အဆက်အသွယ်များ၊ လူကုန်ကူးခြင်း၊ လူမှောင်ခိုလုပ်ခြင်းများနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို သေချာသိရှိစေရန် ပညာပေးသင်တန်းများကို နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ရရှိရန်

လုပ်ဆောင်သော လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအတွက် မတက်မနေရ
ရက်တို့ သင်တန်းအဖြစ် ထည့်သွင်းရေးဆွဲသင့်ပါသည်။

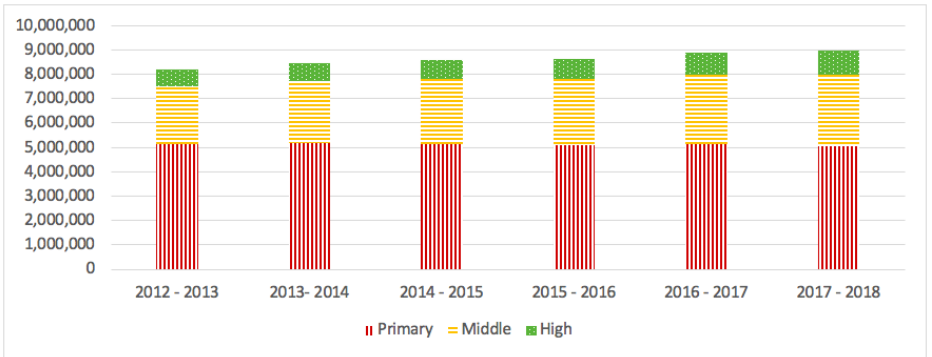
နောက်ဆက်တွဲ

ပုံ(၁) လူဦးရေ ပိရမစ်၊ ၁၉၈၃ခုနှစ်၊ ၂၀၁၄ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ

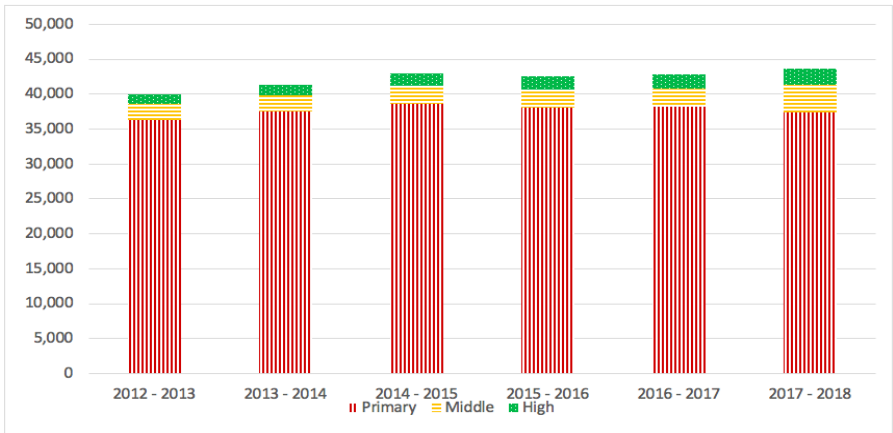
ရင်းမြစ်- ၂၀၁၄သန်းခေါင်စာရင်း

ပုံ(၂) ပညာရေးအဆင့်အလိုက် ကျောင်းသားအရေအတွက်

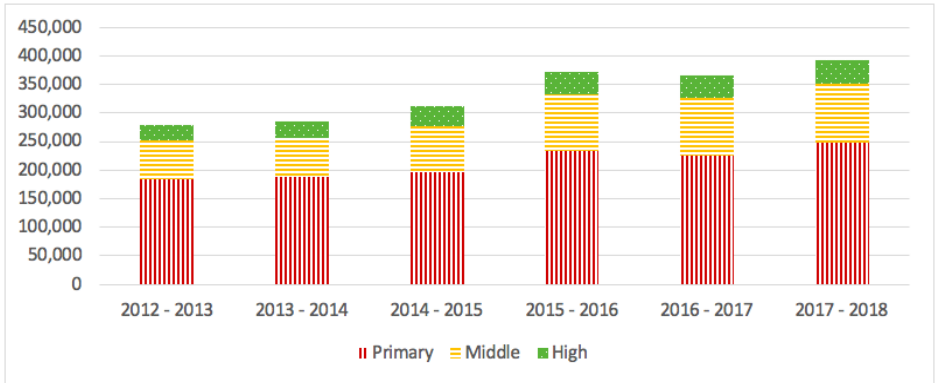
Source: CSO various issue (Department of Education)

ပုံ(၃) ပညာရေးအဆင့်အလိုက် ကျောင်းအရေအတွက်

Source: CSO various issue (Department of Education)

ပုံ(၄) ပညာရေးအဆင့်အလိုက် ဆရာ/ဆရာမ အရေအတွက်

Source: CSO various issue (Department of Education)

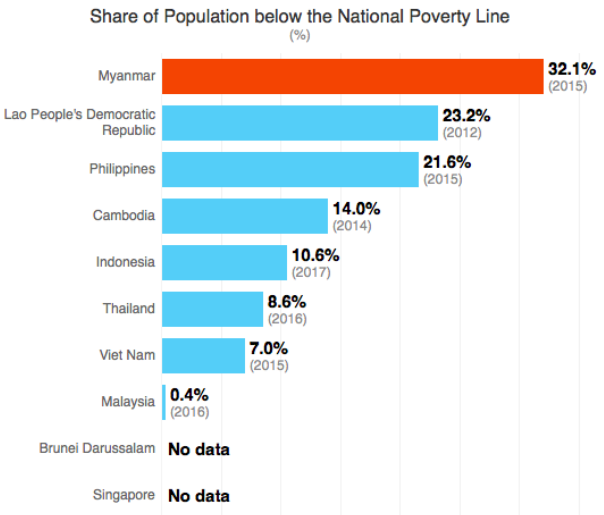
ပုံ(၅) အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အနည်းဆုံး အခကြေးငွေများ

Country	Daily Minimum Wage (Kyat)	Monthly Minimum Wage (Kyat)
Cambodia	8200	246200
Indonesia	5000 – 12500	148000 - 373600
Lao PDR	6300	188300
Malaysia	11100 - 12000	331800 - 360600
Myanmar	4800	144000
Thailand	13300 - 14300	400000 - 430000
Philippines	7000 - 14000	209000 - 418000
Vietnam	5800 - 8400	173800 - 250500

Source: <https://www.aseanbriefing.com/news/2018/08/30/minimum-wage-levels-across-asean.html>

Note: *1\$/1448MMK (Average reference exchange rate of Central Bank of Myanmar from Jan 2018 to May 2019), ** Adjusted three digits value of kyats in wages to be clearer to compare each other.

ပုံ(၆) နိုင်ငံမှ သတ်မှတ်ထားသော ဆင်းရဲမှုမျဉ်းအောက် ရောက်ရှိနေသည့် လူဦးရေစေ့စု ပုံစံ

Source: Asian Development Bank, *Basic Statistics 2018*

ပုံ(၇) အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အသက် ၁၅နှစ်အထက် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း (၂၀၁၀မှ ၂၀၁၇အထိ)

Unemployment Rate of 15 Years Old and Over, 2010 - 2017

Country	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Brunei Darussalam	9.1	9.3	9.6	-	6.9	-	-	-
Cambodia	0.3	0.2	0.2	0.3	0.2	1.0	0.2	-
Indonesia	7.1	6.6	6.1	6.3	5.9	6.2	5.6	5.3
Lao PDR	1.9	-	-	-	-	-	-	-
Malaysia	3.3	3.1	3.0	3.1	2.9	2.9	3.1	3.4
Myanmar¹⁾	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	0.8	-	2.1
Philippines	7.4	7.0	7.0	7.1	6.6	6.3	5.5	6.6
Singapore²⁾	3.1	2.9	2.8	2.8	2.7	2.8	3.0	3.1
Thailand³⁾	1.0	0.7	0.7	0.7	0.8	0.9	1.0	1.2
Viet Nam⁴⁾	2.6	2.0	1.8	2.0	1.9	2.1	2.1	2.0

Source: ASEAN Secretariat, '-' = not available at the time of publication

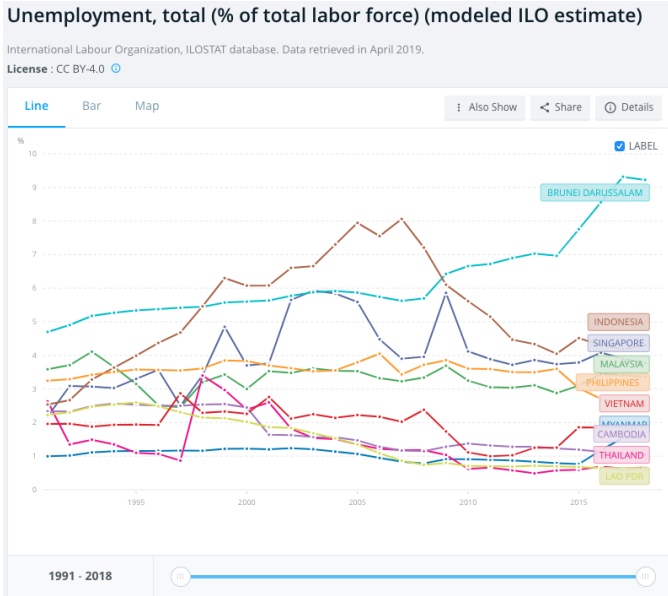
Notes: 1) Myanmar unemployment rate is 10 years and over

2) Singapore's resident unemployment (annual average)

3) Thailand unemployment rate using average period

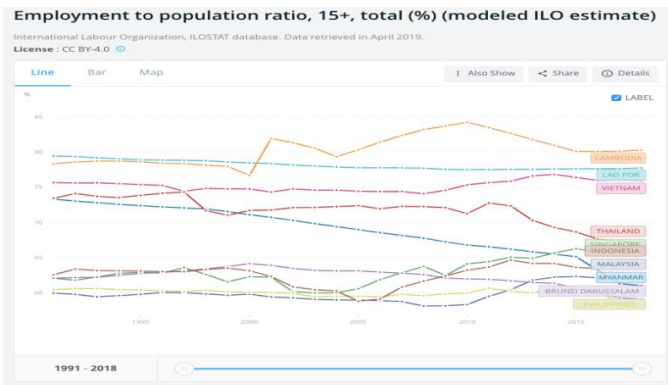
4) Unemployment rate at urban area of Viet Nam

ပုံ (၈) အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း (၁၉၉၁ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ခုနှစ်အထိ)

ရင်းမြစ်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ် (၂၀၁၉)

ပုံ (၉) အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အလုပ်ရရှိသော လူဦးရေအချိုး (၁၉၉၁ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ခုနှစ် အထိ)

ရင်းမြစ်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ် (၂၀၁၉)

ပုံ (၁၀) ကိန်းရှင်များကြား ဆက်စပ်မှုရှိ၊ မရှိ စမ်းသပ်ခြင်း (Multicollinearity Test)

မှတ်ချက်။ ကိန်းရှင်များ တစ်ခုနှင့် တစ်ခုကြား ဆက်စပ်မှုရှိနေပါက **Correlations**

[DataSet1] C:\Users\ASUS\Desktop\Project\Regression data.sav

		Correlations					
		low income	Job opportunities	Difficult to plant	Friend's incentive	Large family members	Partners
low income	Pearson Correlation	1	.142	.388	.399	.822 [*]	.425
	Sig. (2-tailed)		.761	.448	.375	.023	.401
	N	7	7	6	7	7	6
Job opportunities	Pearson Correlation	.142	1	.537	.407	.050	.356
	Sig. (2-tailed)	.761		.271	.364	.915	.488
	N	7	7	6	7	7	6
Difficult to plant	Pearson Correlation	.388	.537	1	.670	.794	.366
	Sig. (2-tailed)	.448	.271		.146	.060	.545
	N	6	6	6	6	6	5
Friend's incentive	Pearson Correlation	.399	.407	.670	1	.674	.913 [*]
	Sig. (2-tailed)	.375	.364	.146		.097	.011
	N	7	7	6	7	7	6
Large family members	Pearson Correlation	.822 [*]	.050	.794	.674	1	.501
	Sig. (2-tailed)	.023	.915	.060	.097		.312
	N	7	7	6	7	7	6
Partners	Pearson Correlation	.425	.356	.366	.913 [*]	.501	1
	Sig. (2-tailed)	.401	.488	.545	.011	.312	
	N	6	6	5	6	6	6

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

မော်ဒယ်မှာ အားကောင်းနေတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကိန်းရှင်များအကြား တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ဆက်စပ်မှု ရှိ၊ မရှိ၊ ဆက်စပ်မှုကို စမ်းသပ်ရာ (Significant level 5% ထက်ကြီးနေသောကြောင့်) သိသာထင်ရှားသည့် ဆက်စပ်မှု ရှိသည်ကို မတွေ့ရသောကြောင့် မော်ဒယ်အားကောင်းခြင်းမှာ ကိန်းရှင် တစ်ခုနှင့် တစ်ခုကြားဆက်စပ်မှုကြောင့် မဟုတ်ပေ။ ဆိုလိုရင်းမှာ ဤစာတမ်းတွင် လေ့လာခဲ့သော မော်ဒယ်အားကောင်းခြင်းမှာ ကိန်းရှင်များ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ဆက်စပ်မှု ရှိနေခြင်းကြောင့် မဟုတ်ပေ။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ADB. (2018). *Asia Development Bank*. Retrieved from <https://www.adb.org>:
<https://www.adb.org/countries/myanmar/poverty>
- Bank, W. (2018). *Myanmar Economic Monitor, Navigating Risks*. World Bank.
- Boertien, D., & Harkonen, J. (2014), *Less Education, More Divorce: Explaining the Inverse Relationship Between Women's Education and Divorce*. Stockholm University
- CHANTAVANICH, S., & VUNGSIRIPHISAL, P. (2012). *Myanmar Migrants to Thailand: Economic Analysis and Implications to Myanmar Development*. Bangkok: Bangkok Research Center.
- CSO. (June 2018). *Myanmar Living Conditions Survey 2017*. Nay Pyi Taw: MOPF.
- CUNNINGHAM, W., MUÑOZ, R., Rahardja, S., Leão, I., Ekanayake, I., Ahmed, M., . . . Yoong, P. S. (2018). မြန်မာပြည်၏ အနာဂတ် အလုပ်အကိုင်များ၊ ခေတ်သစ်ဆီသို့ OVERVIEW. MYANMAR: WORLD BANK GROUP.
- ILO. (2015). *Myanmar citizens abroad: What the 2014 census tells us about migration*. ILO.
- Labour, D. o. (November 2018). *2018 Myanmar Statistical Yearbook*. Nay Pyi Taw.
- KO, T. K. (2018, March 05). www.mmtimes.com. Retrieved from MYANMAR TIMES:
<https://www.mmtimes.com/news/myanmar-india-continue-pulse-and-bean-price-negotiations.html>

Mankiw, N. G. (2012). *Macroeconomics*. New York: Worth Publishers.

Myint-U, T. (2018, July 8). Myanmar 2050. (I. Myanmar, Interviewer)

Population, D. o. (May, 2015). *The 2014 Myanmar Population and Housing Census, Union Report, Census Report Volume 2*. Nay Pyi Taw: Ministry of Immigration and Population.

Rastogi, V. (2018, August 30). *ASEAN BRIEFING*. Retrieved from <https://www.aseanbriefing.com>:
<https://www.aseanbriefing.com/news/2018/08/30/minimum-wage-levels-across-asean.html>

Secretariat, S. D. (2018). *ASEAN Statistical Yearbook 2018*. Jakarta: ASEAN.

World Bank. (2019, April 24). Retrieved from www.data.worldbank.org/: <https://data.worldbank.org/>

..... (၂၀၁၆)၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ
မူဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်မှတ်တမ်းများ။

..... (၂၀၁၈)။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းစီမံကိန်းနှင့်
ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန။

This page left intentionally blank